

Тема уроку: Концтабори та масове знищення людей на захоплених нацистами територіях.
Голокост

Стікер 1. *Окупаційна політика Німеччини*

ДЖЕРЕЛО 1. Зі спогадів рабина Давида Кахане

«...Гестапо вирішило використати звільнення ув'язнених з метою пропаганди.

Для цього євреїв примусили рити могили в присутності спеціальної комісії; все, що вони робили, фотографувалося, внаслідок чого німецька пропаганда одержала першокласний матеріал. Вони могли сказати усьому світові: «Дивіться на євреїв-більшовиків, на убивць, яких ми впіймали на місці злочину. Подивіться на їх нещасні, ні в чому не винні жертви!» [...]

Після цього німці немов би зірвалися з ланцюга. Вони хапали євреїв у будинках і на вулицях, і відправляли на роботи у в'язниці. У цьому їм від щирого серця допомагали українці і поляки з тільки-но створеної української поліції. Робота була завершена протягом трьох, можливо, чотирьох днів.

Щоранку збирали більше тисячі євреїв і розподіляли їх між трьома в'язницями. Декілька сотень одразу ж призначили до роботи, примусивши розбивати цементні перекриття і витягувати трупи. Інших євреїв зганяли на невеличке в'язничне подвір'я або в якусь камеру і відразу розстрілювали. Але й «щасливчики», яким було доручено розкривати могили, не повернулися додому. Тих, хто втрачав свідомість від смороду з розритих могил, піднімали й одразу розстрілювали.

У Бригідках були випадки інфекційного зараження. Натягнувши протигази, німецькі наглядачі, офіцери та солдати шастали між працюючими євреями, глузуючи з них і репетуючи про «справедливу відплату».

Цей жахливий спектакль спостерігали величезні юрби «арійських» жителів Львова. Площа перед в'язницею, тюремне подвір'я і коридори були заповнені людьми, які спостерігали за тим, що відбувається, із задоволенням і неприхованою зловтіхою. Час від часу можна було почути істеричний голос: «Розстріляйте цих убивць!». То там, то тут піднімалася рука, що допомагала німцю бити євреїв...

У перші дні окупації в львівських в'язницях загинуло більше трьох тисяч євреїв...»

Щоденник Львівського гетто. Спогади рабина Давида Кахане

ДЖЕРЕЛО 2. Офіційний документ

Із листа Гайдріха (СД) до найвищих керівників СС і поліції (Берлін, 2 липня 1941 року)

Таємна справа Райху.

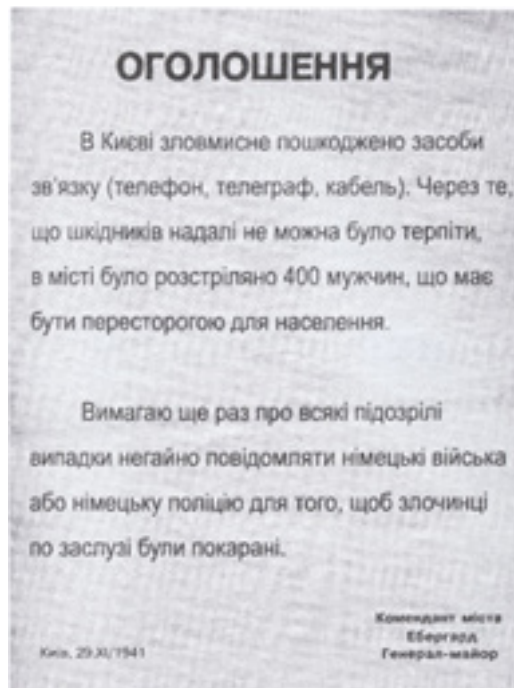
Найближча мета цілості дій – політичне, тобто фактично поліційне успокоєння новоокупованих територій.

[...] ці заходи повинні бути застосовані на всій території з безпощадною суворістю. При тому треба покласти в основу відмінності окремих племен (особливо балтійців, білорусів, українців, грузинів і т.д.), і скрізь використовувати ці відмінності для досягнення мети. [...]

4. Страчення (екзекуції).

Треба страчувати:

- всіх комуністичних професійних політиків;
- народних комісарів;
- євреїв, членів партії чи приналежних до державного апарату;
- саботажників, пропагандистів, провокаторів та ін.

ДЖЕРЕЛО 3. Оголошення**ДЖЕРЕЛО 4. Із книги Юрія Шевельова “Я, мені, мене... (і довкруги). Спогади”**

“...Коли десь траплялася акція червоного підпілля, німці відповідали на це репресіями проти цивільної людности, де жертвами були випадкові люди, зовсім до події не причетні. Пригадую, раз я йшов Театральним майданом, щоб завернути на Пушкінську в дорозі до “Просвіти”. Випадково, досявши Пушкінської, я перейшов на другий бік. Тільки тоді я побачив, що це врятувало мені життя. З другого, західного боку вулиці німецькі салдати хапали всіх перехожих чоловіків і тут таки вішали на ліхтарях. За що це була відплата, я не знав, і, либонь, ті, схоплені, теж не знали. Зрештою, перше повішення я бачив таки в перший день приходу німців, коли Харків був ще в святковому настрої. Люди радісно прогулювалися Сумською вулицею, коли на будинку обкому партії вивели на балькон людину й повісили, почепивши на груди напис “Партизан”...”

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/EbTsJX>.